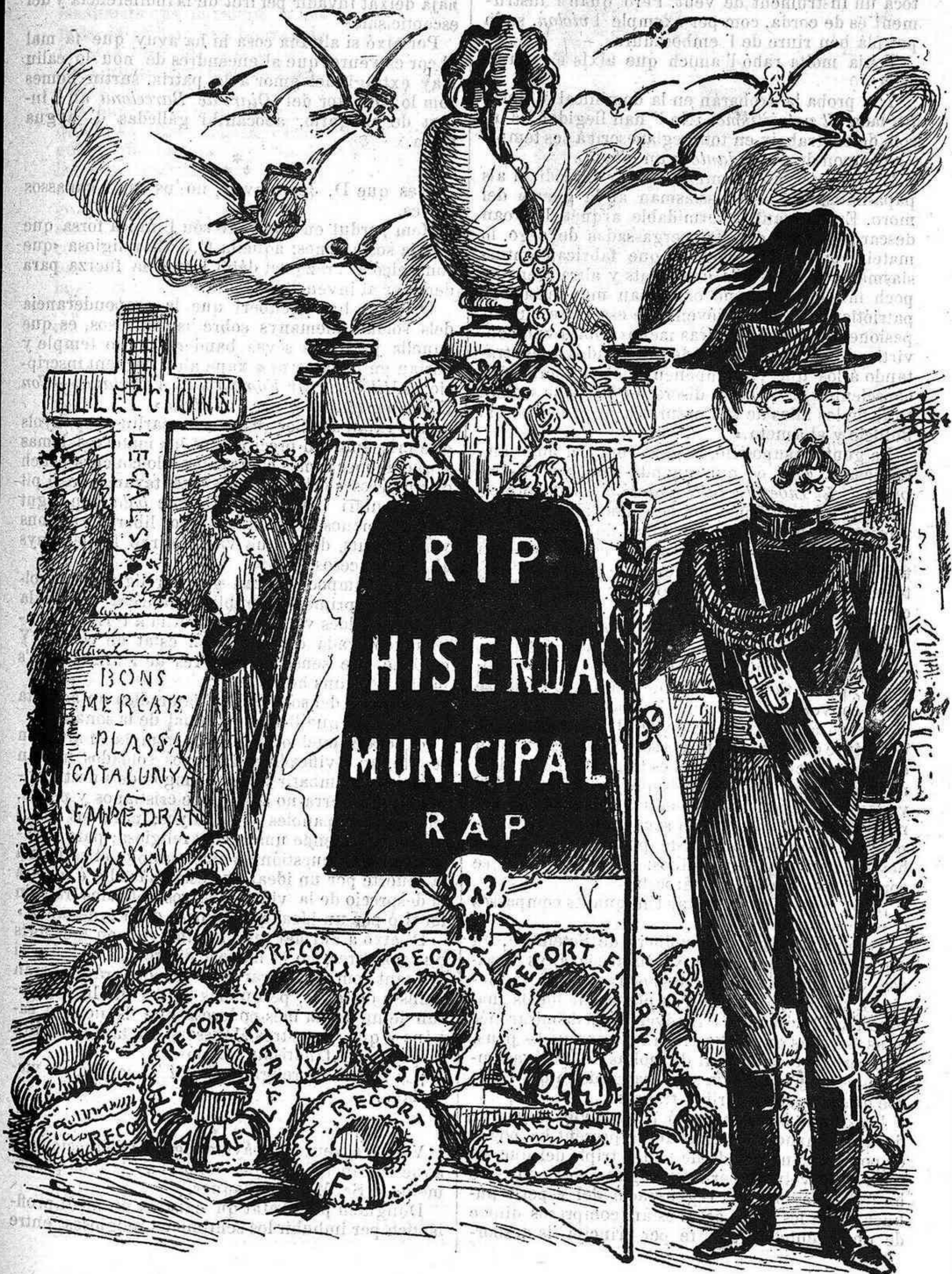

10 céntims

LA

10 céntims

ESQUELLA DE LA TORRATXA

La necrópolis barcelonina

CRONICA

Lo patriotisme y 'l fanatisme

D. Joan Mañé y Flaquer sempre que 's proposa tractar la qüestió de Melilla demostra que lo qu' es aquesta vegada no ha trobat l' embocadura.

—No digui aixó per Déu—vá observarme un amich.—L' embocadura sols es necessaria quan se toca un instrument de vent. Pero quan l' instrument es de corda, com per exemple 'l violon, se 'n pot plá ben riure de l' embocadura.

Tenia molta rahó l' amich que aixís s' expressava.

Y la proba la trobaran en la dominical última, titulada *El patriotismo*. ¿No l' han llegida? Es un solo de contrabaix en tota regla, escrit á dos temps. Se compon de un *andante* y un *allegro*.

L' *andante* vá encaminat á posar en ridicul als papa-natas que s' entussiasman ab la guerra del moro. Empunyant lo formidable arquet, D. Joan descarrega unas quantas vergassadas de cego, lo mateix contra 'ls periódichs que fabrican entussiasme, que contra 'ls estudiants y altra gent de poch més ó menos que organisan manifestacions patrióticas «inocentes jóvenes de esa clase que las pasiones de partido y otras menos nobles van convirtiendo en instrumento de interesados fines, tratando á los que la componen cual si fueran inconscientes fantoches á discreción del que quiera tirar de los hilos de sus naturales propensiones al bullicio y al asueto.»

La gent de suposició, la gent com cal no s' entussiasma. «Así es que cuando vinieron *El Imparcial*, *El Liberal* e *tutti quanti* pidiendo protestas contra los rifeños, los cosecheros de vino, los fabricantes de alcohol, los idem de fósforos, las Juntas de defensa y las de ofensa establecidas en toda la Península, roncadas de tanto protestar, contestaron unánimes callando, lo que equivale á decir:—*Ahí me las den todas.*»

Aixís, tal com sona: «*ahí me las den todas.*»

Y aixó succeheix perque 'l poble espanyol ja no es lo poble personificat en D. Quijote. «Es verdad; pero ¿quién tiene la culpa de que D. Quijote se haya convertido en Sancho Panza?»

A n' aquesta pregunta de D. Joan cada hu es ben lliure de respondrehi á la séva manera. D. Joan creu que la culpa principal es imputable á la demoralisació engendrada pels que desde l' any 1868 venen fent la guerra als més arrelats ideals del nostre poble, matant en la séva ánima la fé, l' esperansa y la caritat. «Este pueblo—diu—carece hoy de ideales y de caudillos: ¡y quereis que se convierta en pueblo de héroes!»

¡Alto, senyor concertista! Uns quants compassos d' espera *si vous plait!*

Tothom sab que la Revolució de Setembre, en son vertiginós desarrollo, vá durar sis anys escasos, y no costaria molt de demostrar que si vá morir vá ser de una verdadera plétora de ideals mal digerits. Precisament l' inadvertencia de mirar més á las estrellas que á la terra ahont posava 'ls peus, van ser la causa eficient de moltes de las sévas ensopegadas y fins de la séva cayguda quan l' héroe de Sagunto vá ferli la trabeta.

En cambi la restauració fá ja divuit anys que dura. De manera que fins al dia present ha pogut disposar de un periodo de temps triple del que vá tenir la Revolució pera fer alguna cosa. ¿Y qué ha fet en favor de la regeneració del esperit públich? Tots los séus actes están compresos dintre de un paréntesis que té per principi 'ls desbor-

daments del flamenquisme y per final las santurronerías hipócritas de la societat de *La Fulla*. Entremitj de aquests dos termes no s' hi veu més que 'l xanxullo, 'l despilfarro y l' afany d' enriqueirse per part de tots los governs que l' han regida, á expensas del país, impossibilitat de defensarse. Allá, en las esferas gubernamentals, es ahont s' ha rendit culto exclusiu á las tendencias positivistas de Sancho Panza. ¿Qué té d' extrany que 'l poble plé de desenganys y hasta fastiguejat del tot, s' haja deixat invadir pel fret de la indiferencia y del escepticisme?

Per aixó si alguna cosa hi ha avuy que fá mal al cor es veure que al encendres de nou lo caliu may extingit del amor á la patria, surtin homes com lo Director del *Diari de Barcelona* ab l' intent de apagarlo, abocanthi galledas d' aygua freda.

* *

Y es que D. Joan, avuy, no 'ns creu capassos de res.

Hem perdut en concepte séu l' única forsa que podria sostenirnos: aquella fé, la fé religiosa «que comunicó al brazo del débil David la fuerza para derribar al invencible Goliath.»

D. Joan ha descubert que la preponderancia dels soldats alemanys sobre 'ls francesos, es que aquells juran las sévas banderas en lo temple y portan en lo casco una xapa ab la següent inscripció: «*Mit God für König und Vaterland*»—*Con Dios, por el Rey y por la Patria.*»

Ara vajan á saber perque 'ls carlins espanyols que proclamavan precisament los mateixos lemas y que de més á més contavan ab lo concurs bélich de numerosos eclesiástichs y ostentavan sobre 'l pit l' escapulari beneyt del *Detente bala* han sigut sempre menos afortunats ab los liberals, masons y descreguts, de lo que varen serho 'ls alemanys ab los francesos.

No sé tampoch si eran gayre religiosos los soldats de la primera República francesa que ab la séva intrepides varen tenir á ratlla á l' Europa entera, conjurada contra aquell estat de cosas. ¡Y cuidado que sense esperar res de l' altra vida 's batian com uns héroes!

L' *allegro* del solo de D. Joan radica en aquesta preocupació que li fa dir al final de la sonata:

«Ahora el pueblo español no templa su alma en fuente tan vivificadora; nuestros soldados no van á Africa á combatir á los enemigos de nuestra religión; la guerra no será entre cristianos y moros, sino entre españoles y rifeños; para los moros continuará siendo una lucha religiosa; para nosotros casi una cuestión de amor propio: ellos irán á la muerte por un ideal que está más allá é inspirá el desprecio de la vida: nuestros soldados irán sin ideal ó por un ideal que no pasa de la ordenanza.»

D' aixó á afirmar que 'ls rifeños son més forts que nosaltres, no hi ha casi diferencia. Aixó casi val tant com assegurar que 'ns donarán la gran pallissa del sigle, perque las tayfas del Riff disposan de un' arma més poderosa que 'ls nostres canóns y que 'ls nostres Maussers: las tayfas del Riff disposan del fanatisme religiós.

¡Lo fanatisme religiós! ¡*Voilà* 'l secret de la victoria!...

* *

Vamos á veure si trayém algunas deduccions de aquest principi en que enmotlla 'ls séus pensaments lo Sr. Mañé y Flaquer.

Donguém per sentat qu' existeix un medi profílic per imbuir los sentiments religiosos, entre

ESPERANT LAS PROXIMAS ELECCIONS

'ls malalts de tibiesa espiritual més recalitrants. Aceptém l'us de injeccions hipodèrmicas d'aygua beneyta concentrada ó de qualsevol altre líquit reconfortant dels sentiments religiosos.

Si 'ls soldats que van á la guerra 's tornan catòlics purs y acendrats, y volen practicar los debers que la religió 'ls imposa, lo primer que haurán de fer será tirar los fusells en l'ayre, guardantse molt de dispararlos. ¿Se dirá que 'ls moros ens han ofés? Donchs pensin que hi ha una máxima evangélica que imposa 'l perdó de las injurias. Deixemlos, donchs, que 'ns ofenguin tan com vulgan, que á l'altra vida trobarém lo premi. Guardemnos de comprometre la gloria eterna, per una cosa tan liviana com la gloria de la patria.

¿Dirán que 'ls moros son enemichs de la nostra fé y es precis exterminarlos? ¿Desde quan? Aquella imatge de Sant Jaume, arrollant als moros, que figura en la fatxada de la séva iglesia que dona al carrer de Fernando, rodejada del lema: «*Estima al próxim com á tu mateix*», més que un contra sentit y un anacronisme, es una verdadera irrissió. ¿Per ventura 'ls moros no son personas, no forman part de l'humanitat, no tenen dret á ser considerats com á próxims nostres?

Ja veu lo Sr. Mañé, com en aquest punt los sentiments cristians y 'ls debers patriòtics pugnan y 's contradiuhen.

¡Exterminar als moros per que son enemichs de la nostra fé! ¿Quin text sagrat autorisa una cosa semblant? Ells poden ferho ab los cristians; pero 'ls cristians ab ells de cap manera. Una cosa es l'Evangelí y un'altra molt distinta 'l Korán.

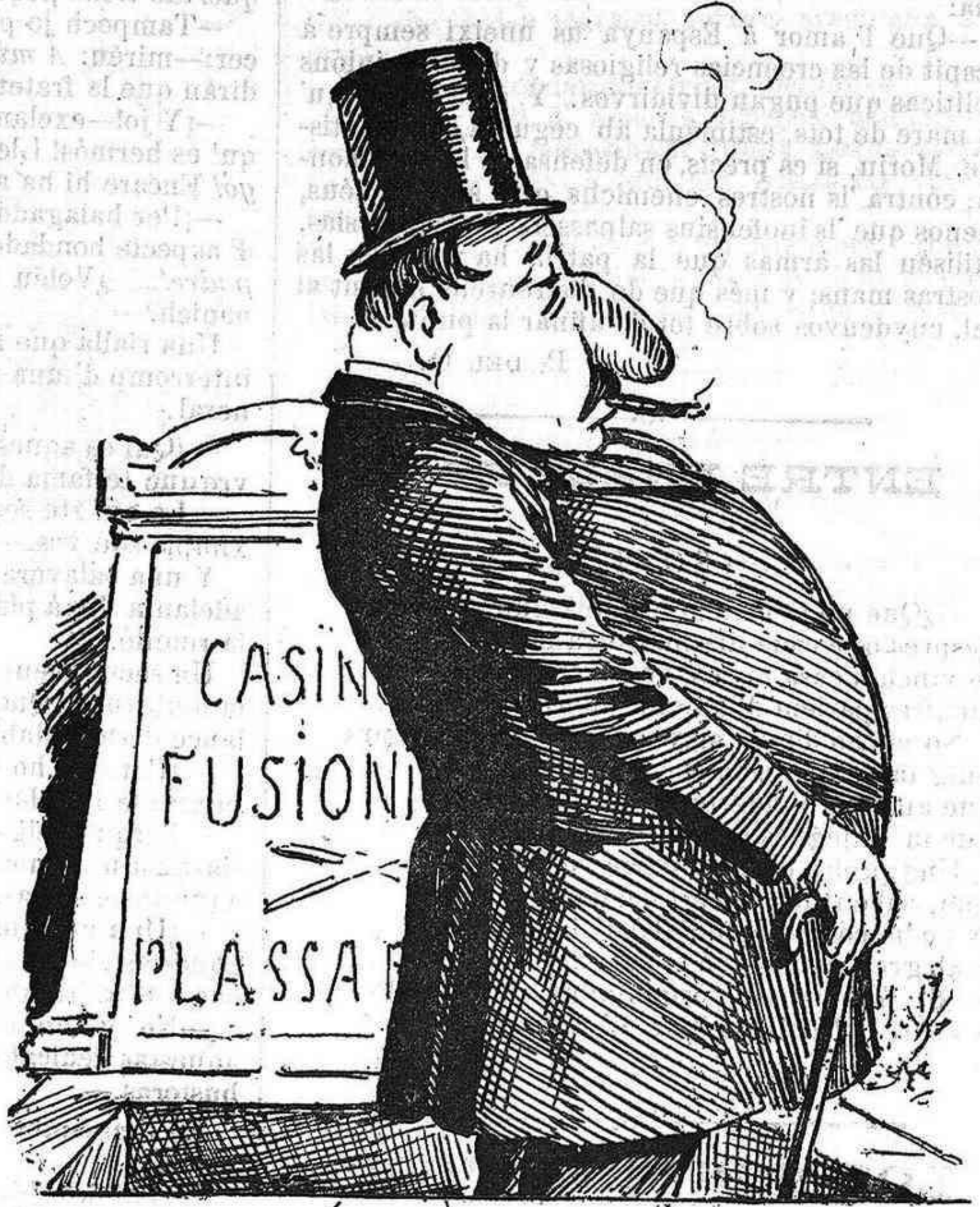
Per aixó, baix lo punt de vista bélich, la séva religió es infinitament superior á la nostra. Ells matant cristians compleixen la séva lley; nosaltres matant moros, en rigor, faltém á la nostra. En igualtat de fé y de fanatisme, la séva lley els fortifica, mentres la nostra 'ns enerva y 'ns lliga las mans. Si ha de decidir del éxit de la lluyta únicament lo fanatisme religiós, casi no tenim més remey que fernos moros. Quan tots ho siguém, podrém veure 'ns las caras ab igualtat de condicions.

¿Es aixó lo que desitja 'l Sr. Mañé y Flaquer? Donchs comensi per comprarse una xilaba.

També en la qüestió de la vida ultra-terrena 'ns portan los moros una inmensa ventatja.

Lo nostre cel resulta verdaderament insipit al costat del cel mahometá, destinat, en concepte de aquells fanátichs, á tot creyent que mori lluytant contra 'ls enemichs de la séva fé.

Lo cel mahometá es una mar de delicias inabables. Allá bons menjars, allá bona música, allá sobre tot, núvols de huris á disposició dels felissos

La trompeta electoral á deixar la tomba invita....

¡Aqui tenim aquest mort que altra volta ressucita!

mahometáns que han alcansat l'eterna salvació. Ells están convenuts de obtenir aquest premi si 'l saben mereixe, y aquest premi no té restriccions, ni límits: ni un mal individu de la Societat dels Pares de Familia té de anar per allá dalt á esbullal-s'hi 'l marro.

¿Cóm podríam nosaltres, infelissos, competir ab ells, encare que la nostra religió, rectament practicada, 'ns permetés dedicarnos al extermini dels nostres enemichs?

Lo Sr. Mañé, al ponderar la necessitat de que 's fomentin los sentiments religiosos com á font de fortaleza pera lluytar contra las kábilas del Riff, no ha tingut en compte las consideracions que precedeixen. Si 'l fanatisme ho es: ot, en punt á fanatisme 'ls moros sempre 'ns guanyarán. Ens han cegat la ventatja: 'n saben més. Mahoma, que no tenia altra deria que crear un poble guerrer, va ser molt previsor. En cambi, Jesucrist, morint en lo Calvari, no 's preocupá més que de la salvació de las ánimas.

Barrejar la lley divina ab los debers que imposa la patria ofesa, ni pot, ni deu ferse. Ja ho fan los moros, y si 'l Sr. Mañé creu que 'l refinament de la civilisació espanyola consisteix en posarnos al nivell dels riffenyos, diguiho de una vegada, y

sigui lògich fins à las ùltimas conseqüèncias, es à dir, fins arribar al cel de las hurís.

Nosaltres, en tant, dirèm als soldats de la patria:

—Que l' amor à Espanya 'us uneixi sempre à despit de las creencias religiosas y de las opinións polítiques que pugan dividirvos. Y à la nació, qu' es mare de tots, estiméula ab ceguera, ab fanatisme. Moriu, si es precis, en defensa de la séva honra; contra 'ls nostres enemichs que son els séus, menos que 'ls inofensius salpassers de las iglesias, utiliséu las armas que la patria ha posat en las uostras mans; y més que de distréureus mirant al cel, cuydeuvos sobre tot de afinar la punteria.

P. DEL O.

ENTRE ENAMORATS.

(SONET)

—¿Que no t' estimo has dit? duptas encare després que cada dia fins altra hora jo vinch à casa teva y vora à vora mentres parlém d' amor s' adorm ta mare....

No mo ho diguis may mes lo que has dit ara puig tan y tan mon cor, nena, t' adora que ans que olvidarte jo, mes fácil fora que m' enjugués à dida lo teu pare.

Una proba d' amor darte voldria que, sabent fos de cert del teu agrado (y no 'm costés molts rals) de bona gana y ab gran satisfacció te complauria.

—¿Si....? donchs.... portam avuy al Eldorado à veure 'l *Duo* aquell de *L' Africana*.

J. ASMARATS.

LOS MORTS CURIOSOS

Lo cementiri está desert. L' ùltim visitant acaba de desapareixe, y 'ls guardians, rendits pel tragí del dia, s' apressuran à tancar las portas y se 'n van filosóficament à descansar.

En mitj del esgarriós silenci que reyna en lo camp de la quietut, comensan à sentirse aquí y allà, per la dreta y per la esquerra, cruixits y sorolls extrany, moviment de pedras, remor de mahons que 's desenganxan....

¿Qué passa?

Lo que sempre sol succehir en la diada dels difunts: los morts surten de las tombas per fer petar una mica la xerrada y cambiar—com diuhen los polítichs—las sévas impressións.

A mida que las sombras de la nit s' espesseixen, aumenta 'l moviment.

Aquí salta una lápida, allà cau un embà, més enllà la terra 's reinfla....

Son las calaveras que surten, rompent las barreras que 'ls separan del món dels vius.

Ja n' apareix una, ja treu lo cap un' altra, y un altra, y deu, y cent y mil més. Los amples caminals del cementiri están plens d' esqueletos animats y bulliciosos.

Lo primer que cadascú fa es observar si 'ls que tenen lo deber de cumplir ab la séva memoria s' han recordat d' ell en semblant festivitad.

Tots miran lo march del séu respectiu ninxo....

¡Ab quina fruició llegeixen las dedicatorias de las coronas que 'ls han portat los séus parents!....

—Té—diu un—ja veig que ha vingut la dona:

A *mi adorado esposo*. Aixó es verdaderament consolador....

—Jo també estich content—fa un altre:—A *mi querido tío*.... ¡Aquest nebot es un àngell!....

—Tampoch jo puch queixarme—replica un tercer:—miréu: A *mi inolvidable hermano*. ¡Després dirán que la fraternitat es un mito!....

—¡Y jo!—exclama un de més enllà:—¡Aixó si qu' es hermós! Llegiu: ¡A *mi estimadísimo amigo*! Encare hi ha amistat sobre la terra.

—¡Per halagadora, la méva!—anyadeix un mort d' aspecte bondadós: guaytéu: ¡A *mi idolatrado padre*!.... ¿Voléu res més tendre y pastorilment bonich?—

Una rialla que ressona à un extrém del grupo interrompt d' una manera inesperada l' alegria general.

—¿Qui es aquest ximple que riu?—diu un cadavre que té fama de no ser amich de bromas.

—Lo qui riu soch jo—replica una veu:—pero 'l ximple sou vos.—

Y una calavera, de las de l' ùltima jornada, s' adelanta fins à plantarse ab molt aplom al mitj de la reunió.

Un sacudiment extrany remou tots los ossos de la multitud. ¿Qué va à succehir? ¿Hi haurá un lance desagradable?

—¿Per qué ho dihéu que 'l ximple soch jo?—pregunta la calavera que no gasta bromas.

—Perque veig—respón l' altre—que us entusiasmeu una mica massa davant dels lletreros d' aquestas coronas.

—¿Una mica massa? ¿Y aixó? ¿Creus tú que aquestas eloqüentíssimas mostrás d' afecte rebudás à ultra tumba no mereixen gratitut y aplauso?

—No, y aquí está 'l vostre ignocent error. Totas aquestas dedicatorias son falsas, hipócritas, embusteras.—

En l' assamblea s' aixeca un crit de protesta general.

—¿Falsas? ¿hipócritas? ¿Cóm ho sabs? ¿en qué 't fundas?... ¡Probas! ¡probas!

—¿Me voleu creure à mí?—respón lo mort denunciador:—deixéuho corre y no volguéu sapigueres més. Després us penediriau d' haverho volgut esbrinar....

—¡No!—crida la multitud:—¡necessitéu sapiguerho tot! ¡Digas! ¡parla!—

Y 'l mort del mal geni anyadeix, encarantse ab lo delator:

—Apa, explicat: si no cantas, reps.

—¿Si?—exclama l' interpelat acabant la paciència:—¿ho voléu? Donchs allà vá.

No ignoréu—diu després d' una petita pausa—que jo soch l' ùltim difunt d' aquest districte. Quan vaig venirhi, feya ja una pila de temps que vosaltres hi reposavau. ¿No es cert?

—Es veritat: endavant.

—Per aquesta poderosa rahó sé tot lo que ha succehit en las vostras casas y familias després de la vostra mort, y puch comunicarvos detalls qu' es impossible que vosaltres coneguéu: Verbi gracia (y al dir aixó 's dirigeix à un dels morts:) la vostra corona diu: A *mi adorado esposo*.... ¿veritat?....

Pues us participo que la vostra amantíssima viuda va casarse altra vegada avants del primer any....

—¡Mosca!

—¿Qué diu la corona que teniu vos? ¿A *mi querido tío*?.... Donchs sapiguéu que 'l nebot que us ha dut aixó, lo dia del vostre enterro va convidar à un alegre tiberi à varios companys y companyas per celebrar la mort del *tío rich*....

—¡Jesus, Maria, Joseph!

NOTAS FUNEBRES

—¡Si ara 'l senyor ressucités y vegés que la senyora fa portarli la corona pèl lacayo, mentres ella s' està à casa entretinguda ab aquell xitxaretlo!

—¿Qui es aquest, avi?

—L' agutzil del cementiri. L' arcalde 'l té aquí per vigilar los morts, y no 'n deixa surtir sinó quan hi ha eleccions.

—Y la vostra ¿quina dedicatoria té? *A mi inolvidable hermano...* Pues aquest germà que tan sembla estimarvos, va dihent en alta veu que no més vé al cementiri per tenir la seguretat de que no us heu mogut del ninxo.

—¡Apreta!...

—Respecte à la vostra, que diu *A mi estimado amigo*, sols us manifestaré que aquest *amigo*, antich soci vostre, no ha parat fins que ab las sevas malas arts y maniobras s' ha fet amo de la fàbrica que teniau tots dos, deixant arruinada à la vostra familia.

—¡Vaya! ¿qué amigos tienes, Benito!—

Un murmul d' amarga decepció aculleix las revelacions del ben enterat difunt. Los morts baixan lo cap y callan. ¡Son tan tristas las veritats que acaban de sentir!...

—Permetéu—diu de cop un dels morts que escoltavan en primera fila:—à tots los heu explicat las interioritats domèstiques y de mí no n' heu dit res.

—¿De vos? No us tinch present... ¿Quina es la vostra corona?

—Aquella: *A mi idolatrado padre...*

—¡Ah! Val més que ho deixéu corre: vos sou lo més desventurat de tots, lo més espantosament enganyat.

—¿Jo? ¿cóm pot ser? ¿quin engany pot haverhi entre pare y fill? ¿També es fals l' efecte que 'm demostra en aquestas paraulas?

—Bé... ¿qué voléu saberho? Donchs... un cop mort vos, s' ha averiguat sense cap classe de dupte que aquest fill... no es fill vostre...

—¿No? ¿Y donchs, de qui?

—D' aquell company que us visitava ab tanta freqüencia y que avuy esper més senyas, lo... ¿cóm us ho diré?... l' amich intim de la vostra viuda.—

Lo mort se 'n torna al ninxo sense respondre.

Los demés també van dispersantse silenciosa y pausadament.

L' últim que s' entorna al cau es lo difunt delator.

—¡Ah!—diu la excèptica calavera, ficantse altra vegada al seu prestatje:—¡qué 'n tenia de rahó en Bartrina!

«Si quieres ser feliz, como me dices, no analices, *difunto*, no analices...»

A. MARCH.

PER MOLTS ANYS.

A UN AMICH.

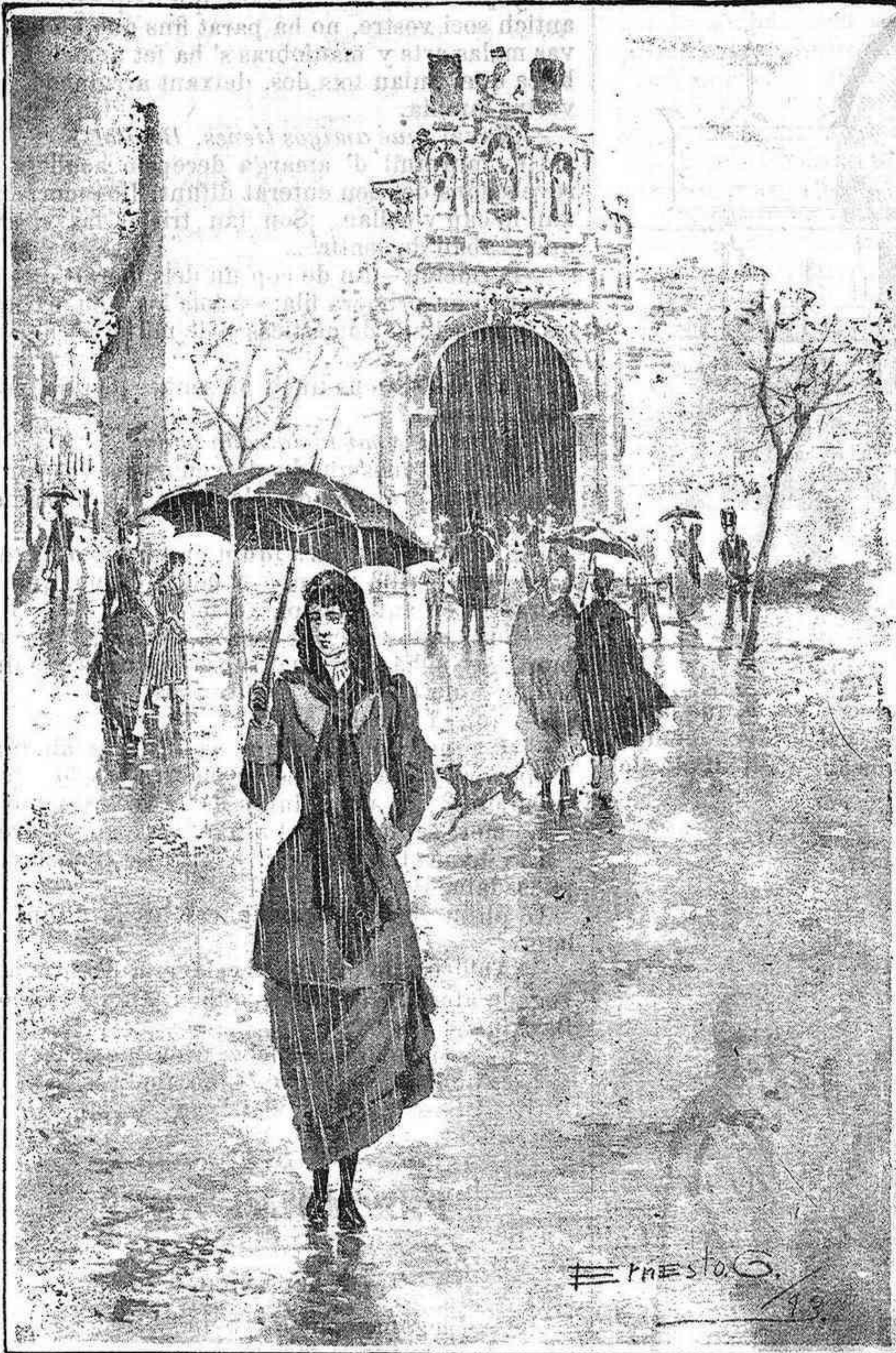
Elegant, bonica y neta
he rebut ja la tarjeta
en que 'm dius que t' has casat.
Jo t' aprobo 'l determini.
Deu t' ajudi y t' encamini
pe 'l camí d' aquest estat.

¡Casarse!...¡Quin mar de ditxas!
Cor que vols, cor que desitjas,
sempre la dona aprop teu,
mirantla si acás te mira,
suspirant si ella suspira,
y ensenyantla à tot arreu.

¡Quina dolsó als primer dias!
Te plourán mil alegrias
y mil tendres emocions,
si ella, fresca y encisera,
solta al vent sa cabellera,
clou tos llabis à petons.

Y un cop siga à la vesprada,
quan ta feyna ja acabada
lliure 't deixi descansar,
falaguera y cuidadosa
prest veurás ta bona esposa
procurante 'l benestar.

TACTICA FEMENINA

Festejava ab un sargento
pero com que li ha marxat,
vol mirar si un altre li ompla
la vacant qu' ell ha deixat.

Creume, noy, es la gran vida.
La del solté es ensopida,
sense goig, sense conhort.
Vius igual que al Purgatori
y ningú trobas que 't plori
quan es l' hora de la mort.
¡Oh! Y quan t' arribi el dia
de veure ta fesomia
encarnada en un fill teu,
tindrás la grossa ventura
d' esser per la criatura
l' imatge del mateix Deu.
Visqueu tots dosets felissos
ab salut, gresca y monissos,
que jo 'm quedo essent solté,
per veure de eixa manera

has de comprar una corona...»

Y com lo calendari es més rigorosament obser-
vat que la Constitució, la gent baixa 'l cap en se-
nyal d' obediencia, y murmura:

—Té rahó 'l *parenóstrich*: ¿es lo dia dels morts?
Pues hi ha que comprar la corona de costum.

Aquesta resolució ¿es filla del sentiment, prové
del estat d' ànim de la persona?

No: prové únicament del almanach. Si 'l calen-
dari no 'ns hi fes pensar, ni 'ns recordariam dels
difunts ni de las coronas fúnebres. Potser hasta en
lloch d' estar tristos, estariam més alegres que 'ls
altres dias.

Per molta gent, l' acte de portar una corona al
cementiri es poch més ó menos lo mateix que anar
à las carreras de caballs ó passejarse en cotxe des-

los toros des la barrera
sense perill y més bé.

FOLLET.

—○—

LA

CORONA FÚNEBRE

Diguin lo que vulguin,
la vida humana es una
cosa molt divertida y
entretenguda.

Ab un calendari qual-
sevol y una mica de bona
voluntat, un hom passa
l' any admirablement
distret, cumpaix ab totas
las sévas obligacions y
no s' ha de trencar lo cap
en lo més mínim.

L' almanach ho diu
tot: fa, com si diguessim,
lo paper d' apuntador de
la comedia humana.

Lo full del mes de Je-
ner ens dicta:

«Avuy es cap d' any.
Has d' enviar tarjetas y
felicitar als teus cone-
guts.»

Vé 'l full del Febrer:

«Carnaval. T has de
disfressar, has d' anar
als balls de màscaras,
has de divertirte.»

Som á la plana de
Mars:

«Ha arribat la quares-
ma. Procura abstenirte
d' una pila de cosas.
Adquireix una butlla.»

Tombém un altre full:
Abril:

«Senmana santa. Es
qüestió de resar, frequen-
tar las iglesias... y pen-
sar ab la mona dels fi-
llos.»

Y aixís successiva-
ment, fins que vé la
página de Novembre y
'ns diu:

«Diada dels morts. T'
has de posar trist, has de
recordar als teus difunts,

cubert per la *Rúa*: un motiu d' exhibició y fanfaroneria mundana.

La elecció y compra del fúnebre objecte revela ja la classe de sentiments que mouhen al interessat.

La mare adolorida acomet l' assumpto ab tanta brevetat com eloqüencia:

—Donguim una corona.

—¿Per qui?—pregunta 'l venedor.

—Pel meu fill.—

Y ja no 's diu una paraula més.

Pero la persona que entra en un establiment de galas fúnebres únicament per seguir la costum y obehir al calendari, emplea la mateixa meticulositat en aquesta compra que en la d' una joia de fantasia ó d' una tela per un traje de ball.

¡Naturalment! La corona de la mare desconsolada significa dolor empapat de sinceritat. ¿Qué li importa á ella que la corona sigui aixís ó aixás? No la porta pas al seu fill perque la gent la vegi; sinó perque no poguentli oferir res més, no sapiguent com donar forma tangible al seu sentiment, ho fa depositant sobre la tomba del ser estimat un grapat de flors.

L' idólatra del almanach no: la seva corona no es un obsequi á la memoria del mort, sino un tribut á la vanitat dels vius.

Per xó 'l comprador mira, remira y considera l' objecte per tots cantons: ¡la corona sembla pèl altre, pero en realitat es per ell!

UN QUE ACABA LA PACIENCIA

—¿Un nou desastre?... ¡N' hi ha casi per tirá 'l fusell al foch!...

¿Las veuhen las conseqüencias d' anar tan poquet á poch?

—¿Ja es de las d' última moda?—pregunta, examinantla ab certa desconfiansa.

—Si senyor: conforme al darrer dibuix arribat de París...

—¡Ah! ¿De París ha vingut lo modelo?—

Sent lo modelo de París, posanthi las cintas una mica més llargas, anyadinthi unas quantas gardenias y colocant lo llas ab una mica més de coqueteria... la corona resultarà admirable, y tots los coneguts que la vegin al cementiri pensarán:

—¡Miréu fulano quina cosa més distingida ha portat!... ¿Veritat qu' es una corona que vesteix de debó?...—

Aixó es lo que l' interessat desitja.

La funció está dedicada al mort; pero 'l beneficiat es lo viu.

MATÍAS BONAFÉ.

LO QUE 'M VA DÍ UN JORN

LA MORT

▽b ma forta dalla mato

▽o mateix al nen que al vell;

▽b igual indiferencia

▽mato al pobre que al burgés.

▽bro sempre á mon capritxo;

▽es pot tórcem, y es mon pler

▽allar lo fil de la vida

▽ant al guapo com al lleig.

▽obervo de prop als metjes,

▽enint vist ab sos remeys

(Herbas, drogas, específichs

▽o venenos y demés)

▽' ajudan á fer ma feyna

▽o mateix que si 'ls pagués.

▽ la llista dels que viuhen

▽ú hi figuras, pro... ¡pobret!...

▽en passantme per la clepsa

▽orirás y 't faré creu.

J. F. GAVIRES.

LLIBRES

PARA EL PORVENIR, per ANTONIO PETIT.—Forma 'l segón volúm de la *Biblioteca popular*, publicació inspirada en los ideals democrátichs. Lo primer volúm, condemnació del règimen monárquich porta 'l títul significatiu de «*Los reyes se van*».

Lo volúm segón es una brillant defensa de la forma federalista. L' autor ab una gran correcció d' estil y ab lo calor de la convicció procura basar la procedencia de las solucions federalistas en lo regionalisme, en lo racionalisme y en lo socialisme.

Lo capítul destinat á tractar del regionalisme, es al nostre modo de veure un dels més sólits y més rahanats que conté 'l llibre. La crítica que fa en termes tan concisos com intencionats de las divagacions dels catalanistas al us, acreditan al Sr. Petit d' escriptor perspicas, dotat de una gran claretat de percepció y de una forsa de lògica irrefutable.

Recomanem aquesta obreta á tots los aficionats al estudi de las qüestions polítichs y socials y especialment als que professan ideas adelantadas, los quals trobarán en l' obra del Sr. Petit, arguments de molta forsa en pró dels seus ideals.

Altres llibres rebuts:

BIBLIOTECA ILUSTRADA.—Vuit tomos de la primera secció y altres tants de la segona, que comprenen escullidas obras literarias, ilustradas ab grabats tirats á diversos colors. Los ha donat á llum la nova casa editorial barcelonesa J. Roura y A. del Castillo.

¡SOBRE TOT LA DONA!—Comedia en un acte y en prosa, original del jove tarrassench D. Jaume Aran y Gaya. Sigué estrenada ab éxit la vetlla del 9 de Setembre últim en lo *Teatro del Retiro* de Tarrassa per la companyia de D. Enrich Borrás.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

L' última funció donada per la companyia italiana se vejé notablement concorreguda. No es la primera vegada que 'l públich de Barcelona fá lo mateix. No s' anima fins quan ja casi no hi es á temps.

De totes maneres tant l' Emanuel, com la Reiter, lo mateix que tots los demés notables artistes de la companyia, tingueren una ovació inmensa.

***

Per aquesta nit está anunciat lo concert del jove violinista Lleonet Fontova, que tantas distincions ha alcansat en lo Conservatori de Brusselas y en alguns punts del extranger. Lo desitj de apreciar lo mérit del concertista catalá que ha sapigut convertir, segons sembla, en brillants realitats las hermosas promesas de anys enrera, y per altra part lo escullidíssim del programa, fan presentir que aquesta nit lo *Teatro Principal* estarà plé de gom á gom.

***

Próximament comensará á treballar la companyia de sarsuela de 'n Cereceda, que conta ab un personal brillant, y ab un gran número d' obras no conegudas encare del públich de Barcelona. Entre las que 's proposa posar en escena s' hi contan los següents títuls: *La Bayadera*, *La Indiana*, *La última aventura*, *Monises*, *Jai Alai*, *Barca nueva Agustina de Aragón*, *Guernicako Arbola* y sobre tot *Los voluntarios* y *La espada de honor*, que han tingut á Madrit un éxit de primera forsa.

LICEO

L' abono de aquest teatro, segons noticias, es aquest any considerable.

L' inauguració está senyalada per demá dissapte.

LIRICH

Ab haver valgut molt los primers concerts donats per la *Societat catalana*, 'ls últims se n' han emportat la palma. Lo dedicat á Wagner, compost exclussivament de pessas degudas al iuspirat innovador, vá ser un aconteixement.

¡Quin éxit y quin entusiasme!

L' execució del final de las *Valkyrias* sigué la pessa del programa que produhi un efecte més colosal. En ella s' hi lluhiren tots: lo mestre, 'ls executants y 'l baritono Sr. Puigjener encarregat de la part de Wotan, qui la cantá ab gran correcció d' istil, fent gala de una veu hermosa y ben timbrada.

Aquest fragment, que fa venir vivas ganas de sentir tota la partitura, hagué de ser repetit, per acallar los entussiasmas aplausos de la concurrencia.

Notables son los progressos realisats per la *Catalana de Concerts*. A cada nova temporada s' han posat de relleu; pero en aquesta última, més que may. Barcelona pot enorgullirse de contar ab una orquesta tan notable, y que en lo poch temps que conta d' existencia y gracias á l' acertada direcció del mestre Nicolau, ha lograt posarse á tanta altura.

Lo públich numerós, compacte y apretat en las galerias, demostrá que l' afició á la bona música ben interpretada, lluny de decaure aumenta. No podém dir lo mateix per lo que respecta als habituals concurrents á palcos y butacas. ¿Perqué será que 'ls que més medis posseheixen pera contribuir al progrés de la música sinfónica á Barcelona, no s' han mostrat en la present ocasió tot lo solícits qu' era d' esperar?

Está molt bé que vajan al Frontón Barcelonés á veure jugar á la pilota; pero 'm sembla que al teatro Lirich, á sentir tants primors musicals y á alentar á la digna Societat Catalana de Concerts, tampoch deurian faltarli.

CIRCO BARCELONÉS

¿Saben aquell *Honor militar* tan ponderat?

Donchs ni menos ha pogut arribar á la diada dels Morts.

E. P. D.

O com si diguessem.

Empresa Pots Despedirte'n.

ROMEA

Las Francesillas, ab lo desfile dels voluntaris cataláns, entre 'ls quals n' hi figuran alguns de auténtichs que prengueren part en la guerra de Africa y ab gran acompanyament de coros, ha proporcionat á la empresa molt bonas entradas.

Per consegüent no tothom podrà dir que ab la guerra del moro no s' hi guanyi res.

TIVOLI

Terminadas las funcions d' ópera, demá dissapte comensa una nova campanya á cárrech de una companyia de sarsuela.

Obra de inauguració: *El siglo que viene*.

NOVEDATS

Com cada any, pels encontorns de Totsants y fins passada la festa de las castanyas, se posa l' inagotable D. Juan Tenorio, fent us del notable decorat degut á n' en Soler y Rovirosa.

Aixó vol dir que al *Teatro de Novedats* s' hi fan molt bonas entradas,

CATALUNYA

El Duo de la Africana segueix alcansant lo gran éxit de sempre.

Ab *La Czarina* ha debutat la tiple Julia Gómez qu' es una artista en tots conceptes apreciable.

GRANVIA

Mariana, Dolores... y ¡naturalment! lo *Tenorio*. Aquest no podia faltar. Pero en aquest teatro se 'n representan dos: el d' en Zorrilla y el de 'n Bartrina y l' Arús, que ja ha pres carta de naturalesa en los escenaris de Barcelona.

Próximament se posará 'l melodrama *El bisabuelo ó la Familia Fauvel*.

CIRCO EQUESTRE

Después de las representació de *El Juramento*, *El dominó azul*, *El anillo de hierro* y altrás sarsuelas del repertori més usual, s' ha posat en escena *El rey que rabió* ab lo concurs de las primeras

DIADA DELS MORTS. (*Dibuix de J. BLANCO CORIS.*)

Lo sagrat camp de la mort
 veu avuy sas flors regadas
 ab llàgrimas abrusadas,
 sortidas del fons del cor.

¡Plora, plora, humanitat!
 ¡olvidat d'aquells que gosan
 y pensa ab los que reposan
 per tota una eternitat!

parts de la companyia tals com las Sras. Martin Gruas y Nalber y 'ls Srs. Belza, Tormo, Olmos, Marimón, etc., etc.

L'obra ha sigut com sempre molt ben rebuda valent als séus intérpretes nutrits y merescuts aplausos.

N. N. N.

FANTASÍAS BARCELONESAS

II.

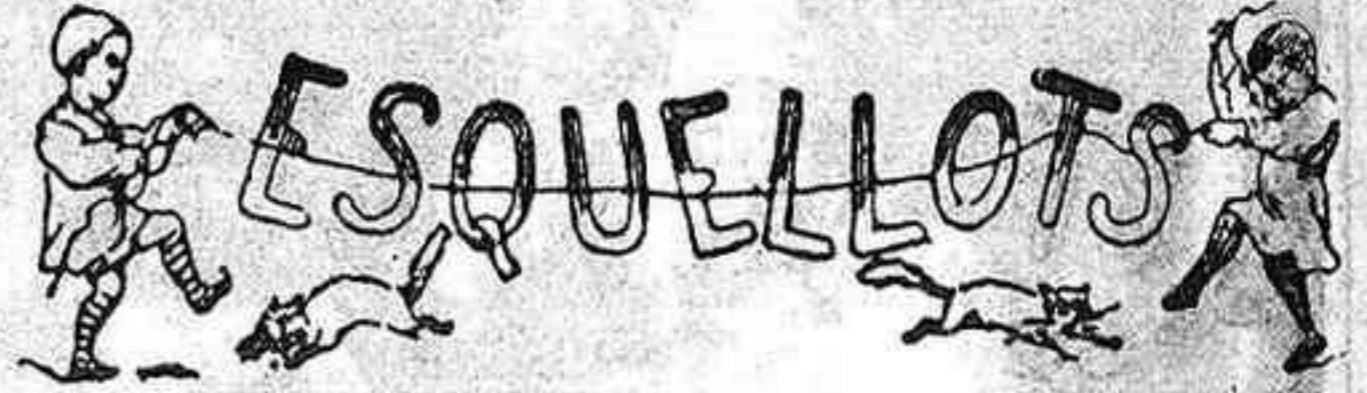
NIHIL ADMIRARE

Senyor D. Pau Bonavida
Paris. Barña, 24
d'octubre del any de Déu
1940. Encare
amich Pau, que 'l mal humor
em consúm, vull fé una carta:
si sabessis com anyoro
al Paris de la méva ánima.
Aqui, 'ls cafés y tabernas
á las 9 del vespre tancar,
los teatros, sols treballan
los diumenjes á la tarde,
y no més fan las *funcions*
que 'l bisbe troba acceptables;
y 'ls extranjeros s' aburreixen
d' una manera qu' espanta.
Entrás á una llibreria
y senzillament, demanas
una obra de Zola, Ibsen
ó Tolstoi, y al punt te plantan
al carrer per *realista*
y calla, si no, t' agafan.

No surten més semanaris
que *La Barretina* y gracias.
Las botigas de pinturas
grabats y cosas análogas
tenen al péu de la porta
una creu ab una llantia.
Ahir me va passá un cas....
Ab las mans á la butxaca
'm passejava tot sol
per sota 'ls archs de la plassa
de Catalunya, quan veig
una mossa molt salada
ab un garbo y un cosset
y uns brassets y unas miradas,....
Al punt vaig aixiribirme,
m' hi acosto, li dich qu' es guapa,
'm contesta, la segueixo,
's fica dintre una escala,
li demano per pujar,
'm diu que sí ab molta gracia
y quan soch dintre del pis
¡renoy! 'm topo ab dos *pares*
de familia; 'ls molt trapellas
tenen unas mossas macas
per agafar peix, y quan
et pensas tú com un ase
passar un rato distret,
ab una multa t' aplanan.
Ja veus si estich divertit
cafés cantants, ni somniarne
solzament á las iglesias
de dos á tres de la tarde
cantan pessas á veus solas
los beatos y beatas.
Nota bene: de pessetas
moneda que aquí 's gastava

ja tan sols ne queda una
que ahir varen colocala
al *Museo Monetario*
de la plassa de la Llana.
La moneda que ara corra
es de ferro, fusta ó llauna
puig diu que la plata y l' or
el *San Pare* 'ls se la guarda.
Y en fi, basta per avuy,
amich Pau de la méva ánima
expresions per tots els nostres
y disposa en tot y mana
de ton company que t' estima
y vol darte una abrassada.

Per la traducció
A LLIMONER.

Tenim las eleccions municipals á sobre, y son molts y de distintas procedencias los ques' espavilan de valent per veure si logran penetrar en la santa casa dels miracles.

Los ministerials tenen ja composta y arreglada la séva candidatura. D' ella forman part cinch ó sis advocats que agregats als que 's quedan á la casa podrán constituir una verdadera Academia de dret. ¡Y ab tot, los assumptos municipals continuaran anant més *torts* que may.

Consti que no aludeixo á n' en *Tort* y Martorell, per més que 'n *Caviritu* torna á ser lo candidat que presentarán los reformistas.

* * *

Pero 'ls ministerials desitjosos sens dupte de demostrar qu' en la séva candidatura hi figuran *homes de pes*, han apelat á D. Cinto Nas-didal, qu' ell sol ho ompla tot.

Doném l' enhorabona al nostre caricaturista.

* * *

Los *sarauhistas* també treballan.

La familia Valls y Derch té la vista fixada en lo districte de l' *Audiencia*. ¡En lo districte de l' *Audiencia* precisament, qu' es ahont radica la sala que té encausat al regidor Valls y Derch (D. Joan)!

Pero aquest, impossibilitat d' exercir á *causa* de aquesta malehida *causa*, presentará al séu germá Valls y Derch (D. Joseph), fabricant de juguinas y provehidor dels premis que otorga l' Ajuntament als noys de las escolas municipals. Los mals-de-cap, los disgustos y fins las causas criminals no bastan á debilitar l' afició que certs subjectes tenen á exercir un cárrech tan espinós.

Los electors del districte de l' *Audiencia*, no obstant, sabrán compendre de sobras los móvils á que obeheixen aquestas aficions desapoderadas, y no voldrán prestarse per res del mon á ficarse socios de aquest sarau.

Lo banquete donat als marinos russos en lo Camp de Marte, sigué de 1,200 cuberts.

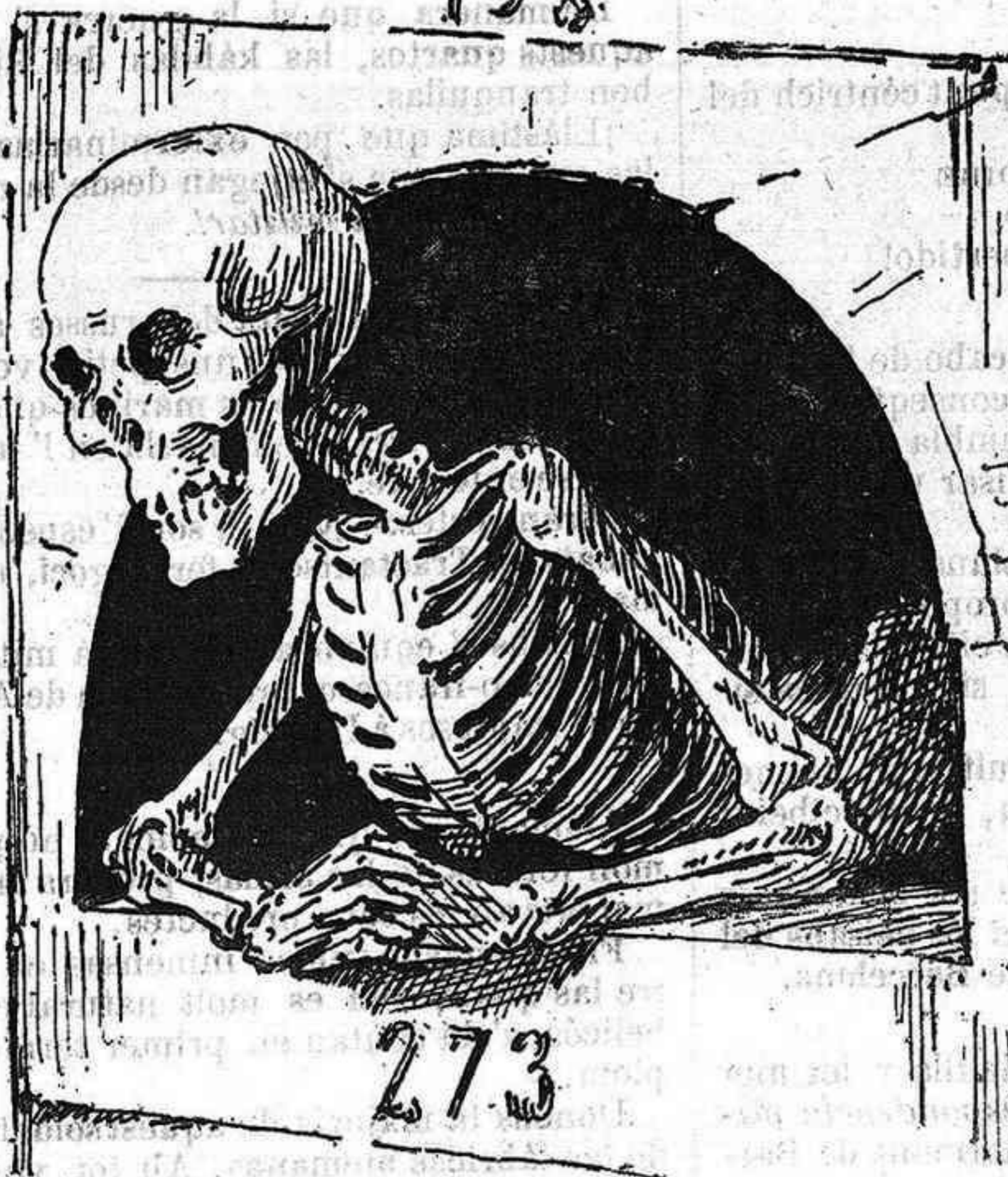
Y, segons *La Publicidad* els comensals consumiren 40 toneladas de sardinas rusas.

¡Quín horror!

Lo qual donaria per resultat que tocarian 33 kilos de sardinas russas per barba. ¡Quina salabro y quina set ab més de tres arrobas d' arengadas al cos!

* * *

UN ELECTOR

—¡Diu que aviat hi haurá eleccions!
Endavant, vinga brometa.
Veyám si s' presenta algú
à durme la papeleta.

Pero ara m' adono que las 40 dallonsas de sardinas no serian toneladas, sino cascós ó barricas.

Tonne en francés, quan s' aplica á barcos vol dir toneladas; pero quan s' aplica á sardinas vol dir barricas ó cascós.

De manera que aquí lo extrany no es que 'ls comuns del Camp de Marte s' poguessen tragar 40 toneladas de sardinas, sino que un periódich tan il·lustrat com *La Publicidad* s' haja tragat aquesta traducció tan *du même morceau*, ó com si diguessim: *del mateixo trozo*.

Dos pretendents á la concejalía de Madrit van arribar tan per amunt en las sévas disputas y competencias, que al últim no pararen fins á trobarse al *campo del honor*, ab un sabre cada hu á las mans.

Y més ó menos, tots dos varen rebre.

Resultat: que tan digne es l' un com l' altre de obtenir lo càrrech á que aspiran, desde 'l moment qu' han demostrat una cosa.

Es á saber: que tots dos saben lo maneig del sabre.

Lo próxim número de *La Campana de Gracia* será extraordinari.

La diada dels morts, los successos de Melilla, y altres assumptos no menos interessants constitueixen l' assumpto del text y dels grabats de aquest número, que no dupto ha de cridar poderosament l' atenció del públich.

Per lo que s' ha vist en una de las últimas sessions celebradas per l' Ajuntament, Barcelona gasta quantitats considerables en provehir de medicinas als pobres malalts.

Lo qual estaria molt bé, si las medicinas se paguessin al preu que valen.

Pero succeheix que las verdaderas receptas no son las que las familias dels malalts presentan als apotecaris pel séu despaig, sino las qu' en forma de comptes presentan los farmacéutichs contra las arcas municipals.

* *

O sino jutjin vostés mateixos.

Prescripció: Glas, 4 kilos.

Preu: 2 pessetas.

Quatre kilos de glas, á tot estirar, beneficis compresos, valen tres ralets. ¿Volen pagarne una peseta? Donchs á l' Ajuntament n' hi contan dugas.

Es molt trist que certas gangas prosperin sota la capa de la beneficencia pública.

Las partidas de pilota que s' jugan al Frontón barcelonés, excitan cada dia més l' afició del públich.

Si la del dijous passat se vá veure molt animada, la del diumenje produhí

un plé á vessar, y com la competencia entre 'ls pelotaris sigué molt viva y renyida, no 'n vulguin més de interés y d' entusiasme.

Sempre havia cregut que aquest joch posaria arrels á Barcelona.

A un poble que per regla general tira pilota á l' olla cada dia, no pot menos de agradarli la pilota.

Si passen pel Passeig de Gracia, fíxinse ab l' edifici de l' Alhambra, y en lo portal lateral de l' esquerra veuran una entrada decorada espléndidamente y plena de magnífichs retratos, de la qual arranca una escala, hermosa també y cubierta de primors artístichs. Segueixin amunt sempre, mirant y admirant al pas, y al últim arribaran á una antessala preciosa, que precedeix á una vasta, amplíssima y ben iluminada galeria fotogràfica, enriquida ab dos gabinets elegantíssims y dotada de tots los adelantos propis de aquesta industria artística.

Ab aquest nou establiment, tant cómodo, tant suntuós y sobre tot tan ben il·luminat, lo mateix de nit que de dia, lo conegut y reputat fotógrafo senyor Esplugas, ha prestat un verdader servey á Barcelona.

Li han prestat lo seu concurs per dur á bon terme la construcció, 'l digne arquitecto Sr. Pons, los distingits escultors Srs. Tasso y Campeny, lo dorador Sr. Martí, los pintors decoradors Srs. Cuyás y Queralt, lo fabricant de cristalls Sr. Sanz, lo grabador dels mateixos Sr. Segalés, lo fuster Sr. Calonja, lo manyá Sr. Oliveras, y 'l contratisca de obras Sr. Miró.

Ab tan bons elements, lo Sr. Esplugas ha pogut proporcionar á l' industria qu' exerceix, un alberch digne en tots conceptes de la bondat y la bellesa de

las sévas obras fotogràfiques, al mateix temps que proporcionada à la importància cada dia creixent de la moderna Barcelona.

Un rètol que pot llegir-se en un punt cèntric del carrer de Fontanella:

«SE BENDE TODA LA DIBE
RSIÓN INFANTIL.»

¡Ay la madre, y qué lo es de dibertido!

A benefici de la família del sub-cabo de la guardia municipal Sr. Medina, mort à conseqüència de las feridas que li causà un toro, sembla que la empresa de la Plassa projecta organitzar una corrida extraordinària.

No escassejaríam los nostres aplausos à la citada empresa, si fes lo que aném à proposar.

Senzillament: cedir à la família citada, un tant per cent de l'entrada que 's fassi, sigui grassa sigui magre.

D'altra manera es fácil que resulti que 'l beneficiat, després de servir de reclàm, no percibeixi un cèntim.

Y moltas vegadas lo que ha de ser benefici, 's transforma en *perchut*, com diuhen los paisàns del empresari de la Plassa de Toros de Barcelona.

Per acabar ab los moros de Melilla y fer una guerra com cal, proposa *La Correspondencia militar* que l'Estat exigeixi al Ajuntament de Barcelona 'l pago de 25.655,025 pessetas, que segons afirma dit periòdich, se li están divent pels terrenos de las antigüas murallas.

Es de creure que *La Correspondencia militar* se refereix als terrenos destinats à via pública, que

LOS QUE MARXAN

—Te traeré un par de orejas de esos moros indecentes, para que les pongas ganchos y te sirvan de pendientes.

al carrer abandonats están y l'Estat pot quedar-se'ls lo dia que vulgui.

De manera que si la guerra s'ha de fer ab aquests quartos, las kábilas del Riff poden estar ben tranquilas.

¡Llástima que per exterminarlas no serveixin las guàtllas que s'etjegan desde la redacció de *La Correspondencia militar*!

Ab motiu de la visita dels russos à París, se venen en aquella capital uns petits vocabularis russo-francesos, perque 'ls marinos quan desitjin alguna cosa, pugan demanarla en l'idioma del país y ferse entendre.

Dirán vostés:—¡Qué 'n son d'especuladors aquets gabatxos! Tractantse de fer negoci, 'n saben la prima.

Donchs s'equivocan de mitj à mitj. Los vocabularis russo-francesos procedeixen de Alemanya: han sigut impresos à Leipzig.

Alemanya, ja que pel moment no pot invadir al mon fent us de las armas, procura invadir tots los mercats ab los séus productes.

Fransa gasta sumas inmensas en joguinas, entre las quals, com es molt natural en un país tan belicós, s'hi contan en primer terme 'ls soldats de plom.

Donchs la majoria de aquest soldats procedeixen de las fàbricas alemanas. Ab tot, vesteixen l'uniforme del exèrcit francès, y fins n'hi ha que 's baten ab sorges alemanys y 'ls passen de part à part à bayonetassos.

Los fabricants de Alemanya no vacilan en servir los *pedidos* de aquesta classe de tropas, per més que redundi en detriment del séu esperit patriòtic.

Pero ells son aixís: primé 'l negoci que tot. Afàrtam y digam... alemany.

Las eleccions municipals están fixadas pel dia 19 del vinent Novembre.

No extranyin per consegüent que tenintlas com las tenim à sobre, m'sorprengué la inercia de la *Lliga de Catalunya*, que avants de suspendres las indicadas eleccions s'havia pres ab tanta fuga l'empenyo de dotar à Barcelona de una corporació municipal conforme.

¿No tenian ja arreglada la candidatura? ¿Y donchs, qué fan? ¿Per qué no la destrenyinan y no tornan à presentarla?

¿Qué s'han fet tots aquells propòsits de l'última primavera?

¡Ah! No es lo mateix la primavera que la tardor per aquests *jovinzels aymants de moure tan belles saragates*. Passats los Jochs Florals vé la nyonya.

A no ser que diguin:

—Si no cumplim lo compromís que varem contraure davant del públich, ja varem anar à aplaudir lo drama del Sr. Valls y Vicens, y vaja l'una cosa per l'altra.

Las grans armas de la *Lliga*, ja se sab, sempre fan figa.

Ara que s'han posat de moda 'ls *pelotarís*, no deixa de ser curiosa la següent noticia:

«A Zugarramendi (Navarra) s'ha jugat una partida de desafio à pilota entre una noya de aquell poble y un senyor molt conegut.

LAS DONAS DE PARIS

Fot. Reutlinger.—Paris.

Mlle. Duluc

Representa dramas y tragedias al *Ambigú*, que es un teatro que explota 'l gènero tremendo. Quan la Duluc va pel carrer a peu y s' aixeca una mica el vestit... ensenya unas pantorrillas, que Deu nos guard que 'ls de la *Fulla* las vejessin, perque es casi segur que en compte de demandarla farian un pensamentot.

»La partida era a 30 tantos y s' atravassavan 40 pessetas per part.

»La minyona guanyá, deixant al seu rival a 8 miserables tantos.»

Fácilment s' explica la derrota del representant del sexo fort.

Per poch guapa que sigúes la seva antagonista, 's comprén que a cada punt se distragués, y qu'

en lloch de mirar la pilota, s' embobés contemplant los encants de la pilotaira.

Dos amichs se troban a la Rambla, y un d' ells diu al altre:

—Oh y que vens bé, perque tinch de demanarte dos favors.

—Tu dirás ¿qué vols de mí?

—Senzillament, que 'm deixis deu durets y no 'n diguis res á ningú.

—Home, ja veus que dos favors de un cop son massa: te 'n faré un ab molt gust. No 'n diré res á ningú.

Ja vaig dirho jo que aquelles intimacions dirigidas als amos de un cert edifici de la Plassa de Catalunya y del Circo Eqüestre, perque dintre un curt plasso procedissen al seu derribo, 's tornarian aygua-poll.

Ara mateix la comissió d' Ensanxe está estudiant una proposició encaminada á donar llargas al assumpto.

Y ja veurán com aquestas allargas se anirán allargant fins al dia del Judici.

Mes val sentència de regidor que de jutje.

Y observin que al dir *mes val* dono á la paraula 'l sentit mes extens que puga tenir.

Al dir aixó de *mes val*
vull dir que *val mes* per tots:
pels amos dels edificis
y per alguns regidors.

A Filadelfia un subjecte ha inventat un procediment especial pera fabricar essencias, que donan al pa que 's suca ab ellas lo gust del menjar que 's desitja paladejar.

Fins ara 's coneixen l' essencia de *foi gras*, de *pernil*, de trufa y de perdiu; pero 'l químic assegura que pel mateix procediment pot obtenirse la de tots los menjars per succulents y delicats que sigan.

* * *

Gran recurs serà aquest pels homes polítichs.

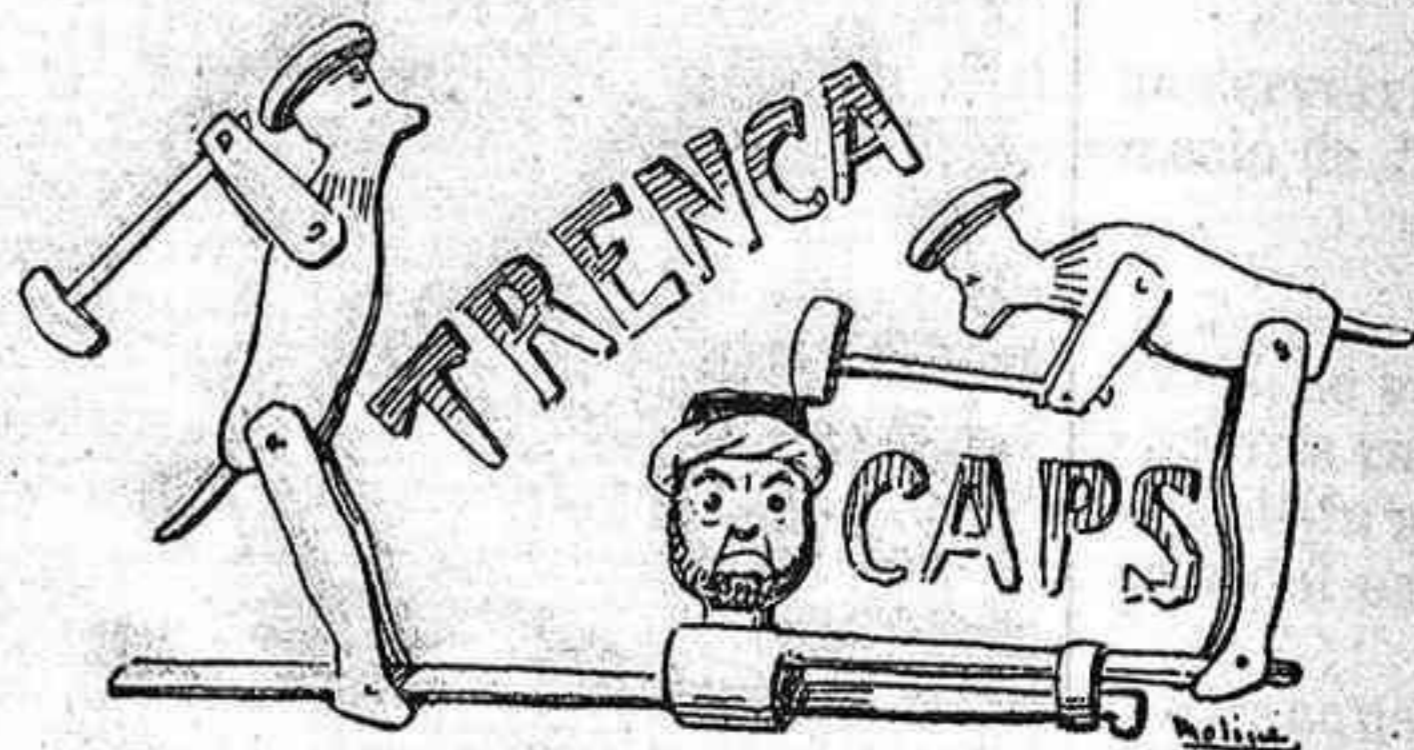
VIVIDORAS PIADOSAS

—Resa, resa filla méva;
imita 'l que fan los altres...
Avuy es dia dels morts,
y ¡ay! ¡ne tenim tants nosaltres!

Sempre que caygan del poder podrán tenir una cessantia més passadora.

Bastará sucra lo pá ab essencia de salsa del pre-supost.

XARADA

I FRAGMENT

d' una tragedia inédita titulada:
Dos com se negan y un que s' ofega

Al rey dels xaradistas lo poeta
J. Staramsa.

—¡Total!
—¡Baró!
—Compte; si
—¡Brétoll!
—Com ¿brétol á mi?
—Sí.
—No teniu *tersa-quatre*
—¡Alsa allá camas de catrel!
—¡Animal!
—¡Ruch!
—¡Llus!
—¡Ruhí!

—Jo us dono *quarta-primera*
y us dich *quart-invers-tercera*
—Jo també

—*Hu-segón latxa!*
—Si m' enfado... ¡mal vinatjel
ho faré d' altra manera.

—¡Cobart!
—No; sou vos, Baró.
—Que, ¿cóm s' enten, cobart jo?
—Sí, molt, Baró de l' Ampolla.
—Doncas, vos, sou un ¡cul d' olla!
qu' aixó encare es molt pitjó.
—¡Compte, qu' es lo que haveu dit!
—Baró, lo que haveu sentit
—Doncas sou un gata maula.
—¡Retiréu eixa paraula,
retiréula tot seguit!
—No pot ser.

—¿No? donchs veureu
qui es lo compte de Malpeu.

Teniu, per eixa vegada.
(ressona una bofetada)
—¡Oh! M' han pegat ¡viva Deu!
De vos, compte, vull venjarme
—Probéu de desafiarme.
—¿Voleu tastar mon acer?
—Vos lo tastaréu primer
pera may més insultarme.
—Donchs quedéu desafiat.
—¿Lloch?

—Lo camp de Repalat.

—¿Hora?
—A n' el punt de las deu.

—¿Arma?
—Espasa, ja ho sabéu.

—Morireu.
—Molt mal pensat
—Morireu, vos ho asseguro.

—¡Dos!
—¿Vos hi jugueu un duro?
—Sí.

DEMÀ LO POPULAR PERIÓDICH

La Campana de Gracia

PUBLICARÀ UN BRILLANTÍSSIM NÚMERO EXTRAORDINARI

Consagrat als morts, á la patria, al honor nacional,
á tots los sucesos que avuy se desenvol·lan

GRANS LÁMINAS DE ACTUALITAT

Retrats dels valents generals Macías y Ortega

Y UN EXACTÍSSIM

PLANO DE MELILLA Y EL RIFF

! 8 planas! ~~~~~ ! 10 céntims!

LEY ELECTORAL PARA CONCEJALES

Un tomo 16.º—Ptas. 1.50

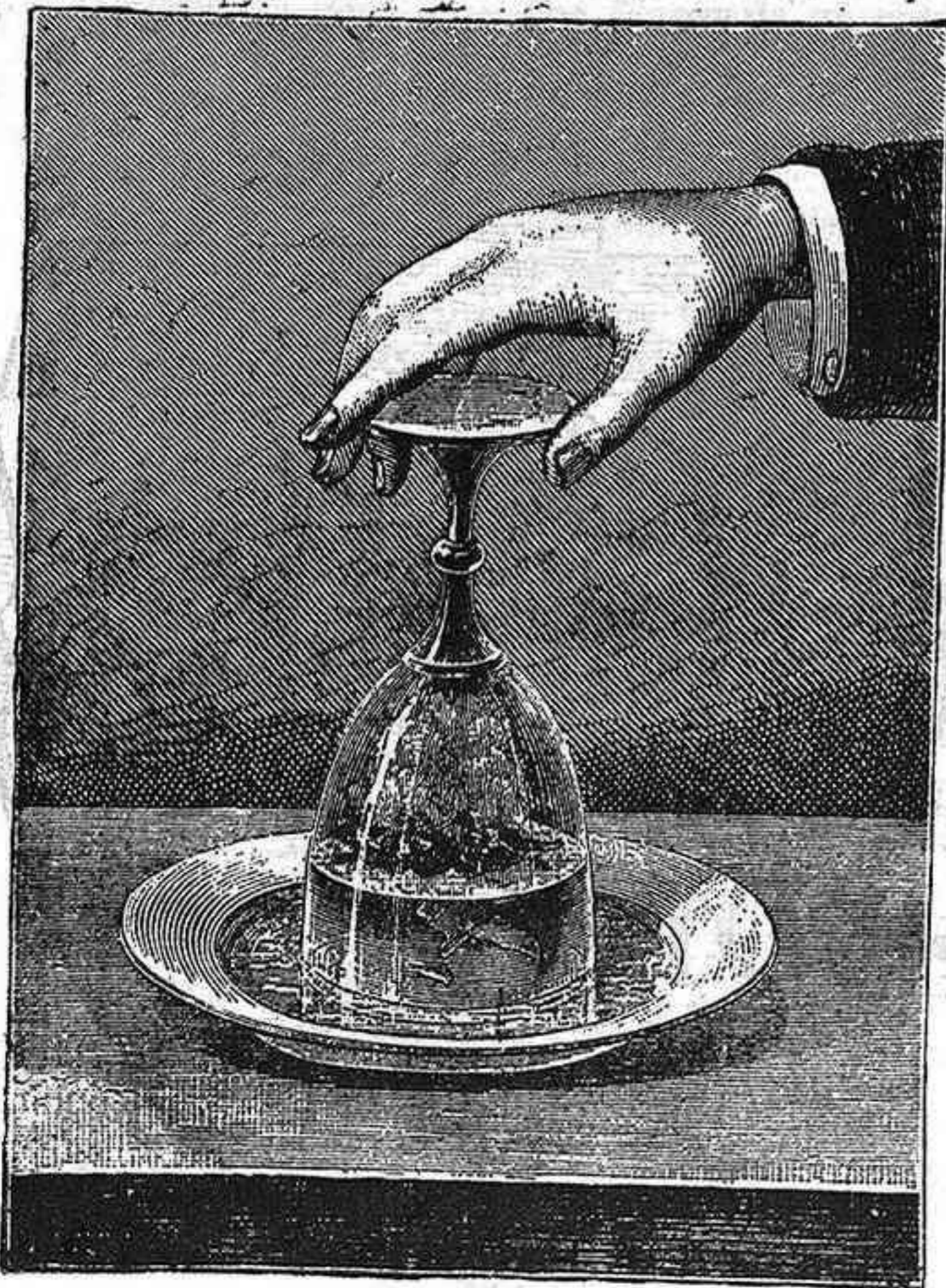
LA CUESTION DE MELILLA

PLANO DE LAS POSESIONES AFRICANAS.—TEATRO DE LA GUERRA

Edición á cuatro colores. Precio UN real.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, c
ó, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No
responém d' estravios, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS

LA PRESSIÓ DEL AYRE

Pot demostrarse ab extremada facilitat. Basta ab fer lo següent: tiran aygua en un plat, posan sobre l' aygua una planxeta de suro: demunt d' ella hi colocan un paper encés y tot plegat ho tapan ab una copa.

¿Qué succeheix? L' aygua que ha quedat dintre de la copa puja de nivell d' un modo molt visible, elevantse bastant per sobre la que hi ha al plat.

Vels' hi aquí evidenciada la pressió atmosférica.

- Doncas queda jugat
- Penséu que ja li guanyat.
- Que perdereu vos ho juro.
- Qui mort, paga.
- Ja está entés.
- Si quedeu á n' allí estés lo duro hauréu de pagá.
- Está molt bé, així 's farà
- Adeu Baró.

—Fins després.

SALVADOR BONAVIA.

TRENCA-CLOSCAS

BENJAMI AGULLÉ
ARAGÓ

Formar ab aquestas lletres lo titol de un drama catalá y l' nom del séu autor.

R. M. C.

ROMBO

- Primera ratlla: vertical y horisontal: Consonant.
- Segona: part de persona.—Tercera: port del Perú.

—Quarta: isla europea.—Quinta: planta.—Sexta: animal.—Séptima: consonant.

UN ARROSSAIRE.

ANAGRAMA

La tot es fruyt molt bó
que grans productes rendeix
y es la total flor de oló
que ab molta modestia creix.

J. ELIAS SETMESÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
- 9 7 8 7 4 5 6 4.—Los capitans ne tenen.
- 9 4 3 3 9 7 9.—Població catalana.
- 6 2 4 9 3 8.—Una carrera.
- 1 2 3 9 7.—Part del dia.
- 9 7 8 9.—Part del mon.
- 9 3 4.—Utensili de pescador.
- 6 2.—Negació.
- 1.—Consonant.

GEROGLÍFICH

: : +

D.

I

+ I X

TS

F. CORBELLA Y V.

FILLAS DE EVA

Fot. Szekely.—Viena

Com á dona es admirable,
com á música, també:
alguns que poden saberho
diuhen que sona molt bé.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.